

Jozef Lenhart dokáže majstrovsky premostiť súčasnú priepasť medzi deťmi a povestami

Timotea VRÁBLOVÁ (1968)

Timotea Vráblová je pedagogička a literárna historička. Ako literárna vedkyňa pôsobí v Ústave slovenskej literatúry SAV v Bratislave, kde sa venuje staršej slovenskej a detskej literatúre. Prednáša detskú literatúru a psychológiu detského diváka na Katedre bábkarskej tvorby VŠMU v Bratislave. Lektoruje semináre a workshopy tvorivého čítania a písania doma i v zahraničí. Je zakladateľkou festivalu Knižné hody. Autorsky spolupracuje s vydavateľstvom Trio Publishing na tvorbe príručiek Čítanie s porozumením v projekte Analfabeta Negramotná. Od roku 2010 pôsobí ako prezidentka Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY) a od roku 2012 pracuje aj vo Výkonnom výbore IBBY. Na 9. ročníku festivalu rozhlasových rozprávok Zázračný oriešok pracovala v odbornej porote. O svojich postrehoch a názoroch na ponúknutú reprezentatívnu vzorku rozhlasovej tvorby pre deti za posledné dva roky nám porozprávala v rozhovore.

Akú úlohu mala v odbornej porote literárna vedkyňa? Čo ste si všímali na súťažných tituloch?

Okrem toho, že pracujem ako literárna vedkyňa, tak prednášam psychológiu detského diváka. V literárnej vede pre deti, ktorá hodnotí literatúru pre deti a mládež, sa prepája aspekt psychológie a samotného textu. Toto bol môj fokus. Snažila som sa vnímať, akým spôsobom bola dramatizácia prevedená a do akej miery sa realizátorom podarilo udržať vnútorný kontakt s poslucháčom, nakoľko na detského poslucháča mysleli. Mali sme tam veľmi pekné dramatizácie, pekne adaptované formy monologických rozprávok. Bola to radosť počúvať.

Snehulienka režisérky Tatiany Tatlánkovej s emotívnym textom Daniela Heviera a hudbou Mariána Čekovského zabodovala. Stala sa najlepšou rozhlasovou hrou nielen pri hodnotení odbornej, ale aj detskej poroty.

Snehulienka zabodovala, pretože aj v tomto prípade sa ukázalo majstrovstvo Daniela Heviera. V porote sme sa zhodli, že je to autor, ktorý nestagnuje, ale neustále sa vyvíja. Má vzácny dar, že vie pracovať s jazykom. Pre neho je jazyk poznávací nástroj, to znamená sprostredkováva, používa ho nielen na to, aby vám dal nejakú informáciu, posolstvo, ale zároveň keď ho vnímate, tak vás posúva k novému poznaniu. Napr. prostredníctvom slovnej hry, ktorá nie je len zábavou, ale aj poznaním, nasvietením nejakej novej myšlienky. Práve toto sa prejavilo ako vysoká kvalita pri Snehulienke. Dramatizácia vyniesla celú rozprávku veľmi vysoko a realizátorom dala krídla, aby z toho mohli urobiť veľmi pekný výsledný tvar.

Medzi monologickými rozprávkami zvíťazila Panna z huslí zrodená z pera Jozefa Lenharta. Čím upútala táto rozprávka?

Jožko je majstrom v tom, ako prerozprávať povesti a tu sa to prejavilo. V dnešnej dobe legendy a povesti často narážajú u detskej poulácie na určitý odpor. Nie je veľa detí, ktoré vedia, čo si majú všímať, čo si majú zobrať z týchto povestí. Jožko je úžasný v tom, že vie veľmi živým spôsobom premostiť vzdialenosť, ktorú deti majú medzi povestovým alebo legendovým textom a ich vlastnou skúsenosťou, ktorá je častokrát obmedzená, lebo dnešné deti sú mnohokrát jednostranne orientované.

Čo vám utkvie v pamäti zo sprievodných podujatí 9. Zázračného orieška?

K workshopom som sa žiaľ nemala možnosť dostať, lebo porota mala dosť nabitý program. Videla som však dve nádherné výstavy a myslím si, že toto je práve tá úžasná práca a spolupráca knižnice a RTVS. V čase festivalu piešťanská knižnica naozaj žije a žije tým najlepším, čo prináša detská knižná tvorba – ilustračná, autorská, či už formou rôznych besied a pod. Umocnená je o zážitok, že môže byť podávaná ďalej aj zvukovým médiom – rozhlasom.

Ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa úspechov!

Akcia: Rozlúsknuté...

Dátum: 19.5. 2016

Autor rozhovoru: Katarína Beňová

